

DE KOR

Maandorgaan van

"BIOLOGIA MARITIMA "

Nederlandse Vereniging van
Zeeaquariumliefhebbers.

(Opgericht 12 November 1939)

TIJDSCHRIFT VOOR ZEEBIOLOGIE

Jaargang no 16, November 1966

Redactie : H.A. van Vlimmeren
Ridder van Doorne
Balistraat 96
DEN HAAG.

CONTRIBUTIE BM, Incl. abonn. op
DE KOR f 15.= (Giro 27 83 96
t.n.v. Mevr.A.G.W.v.Vlimmeren-
Schipper, Den Haag)

Vaste medewerkers :
Fam. Luteijn: Techn. verzorging
Fam. Houtschild : Expeditie

IN DIT NUMMER o.a. :

Van de redactie	149
De kabeljauw vervolg	151
De eiwitafschiemer	155
Scheermesvissen	159
Boekbesprekingen	164

van de redactie

Als U heden , 6 November 1966 , in Artis aanwezig bent, heten ook wij, als redactie van DE KOR, U van harte welkom op het congres 1966 van onze vereniging Biologia Maritima. Wij hopen dat U een leerrijke en gezellige dag zult hebben, vele oude bekenden zult ontmoeten en nieuwe contacten zal kunnen leggen. Een dag als deze is, afgaande op onze eigen ervaringen, altijd een stimulans voor de beoefening van onze hobby : het houden van een zeeaquarium en alles wat daarmee samen hangt.

Uit gesprekken met meerdere leden is ons gebleken dat onze leden in 3 nogal scherp afgebakende groepen verdeeld kunnen worden :

Groep 1 : DE NOORDZEE LEDEN. Daaronder vallen diegene die vrijwel al hun beesten zelf vangen en dus dieren houden uit Noordzee, Bretagne en Middellandse Zee. Dit zijn vaak de mensen van het eerste uur en zij bedrijven de hobby naar hun idee het zuiverst. Veel haagse leden vallen in deze groep.

Groep 2 : DE KORAAL LEDEN. Deze kopen hun (koraal)vissen, beperken zich noodgedwongen tot alleen vissen en zijn gecharmeerd door de felle kleuren en bizarre vormen van deze dieren. Veel van deze leden wonen inde agglomeratie Amsterdam.

Groep 3 : DE NIET-AQUARIUM HOUDERS. Deze hebben óf vroeger een bak gehad óf zijn in het plannen maken daarvoor blijven steken. Ook zij die alleen maar belangstelling voor de zeebiologie hebben vallen hieronder.

Het is voor de redactie een moeilijke taak om iedere KOR weer zo gevarieerd te maken dat alle 3 groepen er iets van hun gading in kunnen vinden. Als we de oude nummers zo eens doorbladeren valt het ons op dat de eerste groep

niet ontevreden kan zijn over de verschenen artikelen. Ook met het merendeel van de derde groep is dat het geval. Slechter, om niet te zeggen zeer slecht, is het gesteld met de tweede groep, wij zijn ons dat wel zeer wel bewust. Ons streven is er dan ook voortdurend opgericht om goede "koraal"artikelen te pakken te krijgen. Helaas behoren de meeste auteurs waarvan wij copij ontvangen en de beide redacteuren tot de "noordzee"groep. Om af en toe toch wat aan koraal te doen, nemen wij dan artikelen over uit andere bladen, wat echter niet de juiste manier is. Beter zou zijn als wij van de koraalgroep eens wat copij ontvingen, of zouden zij niets te vertellen hebben ? Wij geloven van niet !

Vandaar onze oproep aan de koraalleden : Zet Uw ervaringen met koraaldieren eens op papier. In het archief van de redactie zit genoeg foto- en plaatjesmateriaal om de artikelen te illustreren.

Vergeet niet dat de noordzeegroep vrijwel onbekend is met het houden van koraalvissen en er meestal voor terugschrikt vanwege de vrij forse aanschaffingsprijs en de hier en daar gehoorde mislukkingen. Uw ervaringen kunnen hen daar overheen helpen en hen wellicht zo enthousiast voor een koraalbak maken dat zij het ook gaan proberen

Heeft U wat ervaringen opgedaan met een bepaalde vissoort, beschrijf dan eens deze vis, zijn gedragingen in uw bak, wat voor voer u hem gaf, zijn leefwijze t.o.v. de andere dieren in de bak en als u pech heeft gehad , waaraan hij of zij dood is gegaan. De literatuur helpt U dikwijls een eind op weg en aangevuld met uw eigen ervaringen vormt dit een pracht van een artikel.

Help mee DE KOR nog gevarieerder te maken, alleen met Uw hulp lukt dat.

De redactie.

P.S. Vanzelfsprekend blijven "noordzee"artikelen altijd welkom.

DE KABELJAUW.

vervolg

VISGRONDEN.

NOORWEGEN.

Bij de vroegere visserijen der Noren stonden de kabeljauwvisserijen bovenaan. De meest betekenende visserij heette toen de Skreivisserij.

Nu men in Noorwegen zich speciaal is gaan toeleggen op de haringvisserij met behulp van grote ringzegens en mechanisch voortbewogen schepen -dit begon omstreeks 1920- staat de kabeljauwvisserij op het tweede plan. De kabeljauwvisserijen worden door de Noren in drie visserijen ingedeeld. Zij spreken nu van de grote visserij, wat omvat de vangst van de trekkende kabeljauw, de havtorsk genoemd, die gevangen wordt in de Barents-zee, in de kustzone bij Bergen en in de fjorden van IJsland, zij spreken ook van de Skreivisserij -en dit was voorheen de grote visserij-, die plaats vindt in de buurt van de Lofodden, van Vesteraalen en de Noordkaap en vervolgens van de Lodde-torskvisserij (verkort: loddevisserij), de vangst van de kabeljauw, die achter de lodde aanjaagt.

Een zeer belangrijke skreivisserij hebben de Noren gekend in de omgeving van de Lofodden (Westfjord) en bij Møre. Deze gebieden waren altijd belangrijke paaigebieden. De visserij vond hier des winterdags plaats en kon soms duren tot de voorzomer. Men ving daar van 8 tot 12 jarige kabeljauw zowel tussen de fjorden als in open zee. Nu is deze visserij zeer achteruitgegaan en men houdt het er voor, dat dit een gevolg is van de zeer intensieve visserij in de Barents-zee met stoomtrawlers. Ook is de z.g. loddevisserij lang niet meer zo winstgevend als deze vroeger is geweest en omdat de loddevisserij grotendeels uitgeoefend wordt aan de kust van Finmarken, meent men ook, dat hieraan de Barents-zee-

visserij wel schuld zal hebben.

Van veel betekenis voor de kabeljauw is in het hoge Noorden het goede broedjaar. Van het normale rythme afwijkende factoren kunnen veranderingen brengen, die dan fataal zijn voor de ontwikkeling der eieren en larven. Daarnaast hebben we ook nog veranderingen van andere aard, n.l. de nogal eens voorkomende gedragingen van de kabeljauw voor wat betreft het aandoen of niet aandoen van fjorden. De kabeljauw, de rover, die zich nogal snel en over grote afstanden verplaatst, heeft de hebbelijkheid om net niet te doen wat we veronderstellen, dat hij wel zal doen. Zo komt het voor, dat kabeljauw, die enige jaren achtereen b.v. in een bepaald gebied veelvuldig voorkomt, plotseling wegblijft en in een gebied terecht komt, dat enkele tientallen mijlen verder ligt. En omdat dit gebied in fjorden ligt, waar de vissers niet zo gauw zullen komen, worden ze dan voor een groot deel niet opgevangen.

Volgen we bij dit euvel de bijzondere en sterk sprekende invloed der broedjaren op de kabeljauwstock, die de vissers kennen en waarmee ze rekening houden, dan begrijpen wij waarom de kabeljauwvisserijen der Noeren jaarlijks zulke grote verschillen laten zien.

BARENTSZEE.

De belangrijkste visgronden voor kabeljauw vinden we in de Barentszee in de omgeving van de Varangerfjord en de Moermanskust; de visgronden bij het Bereneiland zijn weer niet zo belangrijk. De invloed van de Golfstroom speelt hierbij, evenals bij de visserijen bij IJsland, een belangrijke rol. Deze warmere stroom -en dit verschijnsel is bij de Noorse kust, ten aanzien van de diepe fjorden met hoog liggende drempels, op de gedragingen van de kabeljauw eveneens van veel betekenis- loopt over de Vardoggrond, dan aan de zeezijde van de Ribachigrond en Kildingrond en voorts gedeeltelijk over het Moermansplateau, in de richting van de Kaningrond en Kolgujevgrond. Deze nogal diepe gebieden zijn, omdat de kabeljauwen nogal gevoelig zijn voor temperatuurswisselingen,

voor deze vissen ideale visgronden, omdat in de diepte het water het warmst is.

In April en Mei zijn de Vardoggrond, de Ribachigrond en Kildingrond het belangrijkste voor de vangst van kabeljauw en wat later in het jaar zijn het Moermansplateau en het Westelijk deel van de Schillgrond weer belangrijker. In Juli - October treft men in het diep tussen het Moermansplateau en de Schillgrond de meeste kabeljauw aan.

Een gebied, dat in de zomer niet zo onder invloed schijnt te staan van het warme Golfstroomwater, is de Skolpenbank. Deze overigens zeer goede trawlgrond is gedurende de wintermaanden (van November tot April) het gebied, dat dan de meeste kabeljauw oplevert.

De kabeljauw, die we op deze visgronden vangen, komt grotendeels van het Finmarkenplateau, maar ook van de visgronden bij de Lofodden, de Bredgrond en de Hammerfestbank.

FARÖER.

Belangrijke gebieden voor de vangst van kabeljauw zijn de banken van de Färöer. Als een gordel liggen deze banken om de eilanden en het zijn de Syderöbank en de Färöerbank, die het meest en door de Färingers en door de buitenlanders bevist worden. Men vist op deze banken gewoonlijk op diepten variërend tussen 100 en 140 m. Trouwens, als men gaat vissen op diepten dieper dan 200 m., worden de vangsten onbetekenend, óók van de andere vissoorten. De visserij hier heeft ongeveer hetzelfde karakter als de visserij bij IJsland: hoe korter bij de kusten, des te groter de vangsten zijn.

Daarom komt het nogal eens voor, dat de buitenlandse trawlers, welke een doorn zijn in het oog van de Färingers, binnen de territoriale grens vissen, vooral tijdens de zomervisserij. Deze trawlers vissen dan langs de kust van de Noordpunt van Strömö af tot voorbij Fuglö.

In het voorjaar, d.w.z. van begin Februari tot eind Mei, wordt als regel op de paaiende kabeljauw gevist.

Men vangt daarbij ook blauwvis en leng, maar de hoofdvangst wordt toch weer gevormd door de kabeljauw. De visgronden, die dan het meest bezocht worden, zijn de Syderöbank en Färöerbank. Ten Oosten en ten Westen van de eilandengroep wordt ook wel gevist, maar de resultaten wegen niet op tegen de resultaten, die verkregen worden op de Zuidelijk en Westelijk van de eilanden gelegen gebieden.

NOORDZEE.

Zijn de visgronden van de Noordzee voor wat betreft de paaiplaatsen van de kabeljauw niet zo belangrijk als de gebieden, die we aantreffen bij IJsland, de Färöer en Noorwegen, deze visgronden leveren toch wel zoveel kabeljauw op (al moeten we deze vangst beschouwen als bijvangst), dat het wel de moeite loont om er op te gaan vissen. We moeten niet vergeten, dat de kabeljauwen geneigd zijn in scholen en soms in grote scholen te zwemmen en dat het de trawlerman daarbij kan overkomen, dat hij weleens een hele school in zijn net krijgt. Een visgrond, waar we gedurende Februari en Maart als regel kabeljauw kunnen vangen, is het diepe deel aan de Noordweststrand van de Grote Vissersbank in het Westen van het Engelse Klondyke. Onze trawlerschippers noemen deze plek "het diepe gat". Maar ten Westen van dit gebied, met inbegrip van de N.W. flat en Witchgrond, komt ook in dezelfde maanden kabeljauw voor. En zo is er ook ten Zuiden van het Engelse Klondyke, d.w.z. tussen de Inner Shoal en Outer Shoal, maar hoofdzakelijk in de maanden Maart en April, kabeljauw te vangen. Al vroeg vangen we in het gebied in het Zuid-Oost van de Fladen grond kabeljauw. In dit gebied -de Schotten noemen dit "Swatchway"- treffen we in de Decembermaand al kabeljauw aan, zelfs kunnen we hier in Maart nog kabeljauw vangen. Tussen de stenen van de Outer Shoal, de Westbank en het Skagerrak kunnen we ook kabeljauw vangen, maar dan gewoonlijk in de maanden Maart en April. In Februari treffen we tussen Claybanks en Gut kabeljauw aan, zo ook op de Broad Weed en de Outerrough.

DE "EIWIT-AFSCHUIMER"

EEN NIEUW HULPMIDDEL OM AQUARIUM-WATER ZUIVER TE HOUDEN.

De meesten van u hebben wel eens fraaie witte schuimvlokken het strand op zien waaien. Wat u waarschijnlijk niet hebt gedaan, is een paar flessen van dat schuim verzamelen, om eens na te gaan waaruit dat spul bestaat. Een jaar geleden heb ik een liter of vijf schuim verzameld, dat aanspoelde in het "Diepe Gat" bij Ouwerkerk. Na een dag was dit prachtige witte schuim in elkaar gezakt en had ik een borrelglaasje vol met een vies, bruin, stinkend soepje.

U weet allemaal dat schuim op het aquariumwater betekent, dat het water verontreinigd is, Als u enkele liters van dat schuim zou verzamelen en u liet het in elkaar zakken, wat zou u dan overhouden?

U raadt het al: een vingerhoed vol met een vies bruin, stinkend soepje.

Dit "afschuimen" is dus eigenlijk een prachtige methode om vuil uit water te halen en wordt daar dan ook al een halve eeuw lang voor gebruikt.

De methode wordt als volgt uitgevoerd.

Met fijne belletjes uit een bruissteentje in een stijgbuis vormt men het schuim. Men laat op de een of andere manier het schuim in een afzonderlijk opvangvat lopen en voert het water weer terug naar het voorraad-vat (= aquarium). Aan het grensvlak lucht/water, dus rondom de kleine belletjes, verzamelen zich de meest uiteenlopende opgeloste stoffen, maar ook kleine vaste deeltjes zoals algjes, bacteriën, zweefvuil e.d..

Bij het verzamelen van deeltjes op deze manier behoort de vakterm "flotatie". (Veel van het opgeloste organische materiaal gaat bij deze bewerking over in vaste vlokkige deeltjes).

De methode werkt het beste voor stoffen, die in zeer kleine hoeveelheden in het water aanwezig zijn. Om een voorbeeld te noemen: een millioenste procent eiwit vormt nog schuim! Dat schuim sleept vele andere stoffen mee. De aanwezigheid van veel zout in het water (zeewater) heeft in het algemeen een gunstige invloed op het proces.

De techniek wordt bij de analyse van water toegepast, om sporen van allerlei stoffen op te hopen.

Onze oosterburen komt de eer toe er kort geleden eens aan gedacht te hebben het "afschuimen" toe te passen op het

aquarium. De naam Berckenhoff wordt in dit verband genoemd. Er zijn ook andere namen verschenen. De heer Hückstedt heeft zich er schielijk opgeworpen, evenals ondergetekende. Ik heb echter nog niet alle gegevens bij elkaar. Er zijnechter al tenminste vijf verschillende uitvoeringsvormen verschenen; voor verschillende daarvan is octrooi aangevraagd.

Het schuim in het aquarium wordt vermoedelijk gevormd door eiwitten. Wat het ding nu precies doet met ons aquariumwater moet nog allemaal uitgezocht worden, maar dat hij er van alles uithaalt, is zeker.

De heer De Graaf van Artis zag kort na het voeren schuim in zo'n apparaat ontstaan en heeft zich van de goede werking kunnen overtuigen.

Zelf ben ik nog bezig met proeven. Ik raad u aan het ook eens te proberen, want: het is de goedkoopste en meest bedrijfszekere waterzuiveraar, die we tot nu toe in de aquariumtechniek hebben.

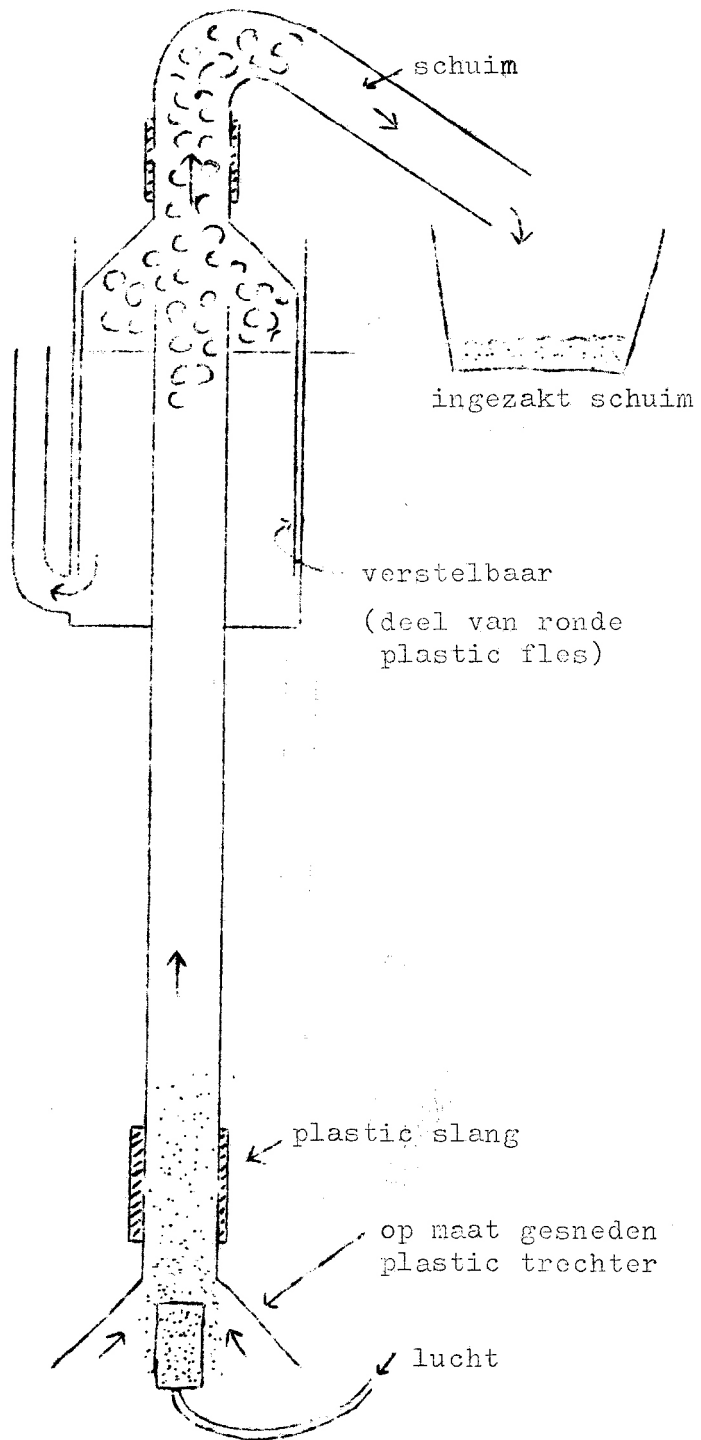
Er wordt in de literatuur aanbevolen het ding te laten werken met gezonizeerde lucht.

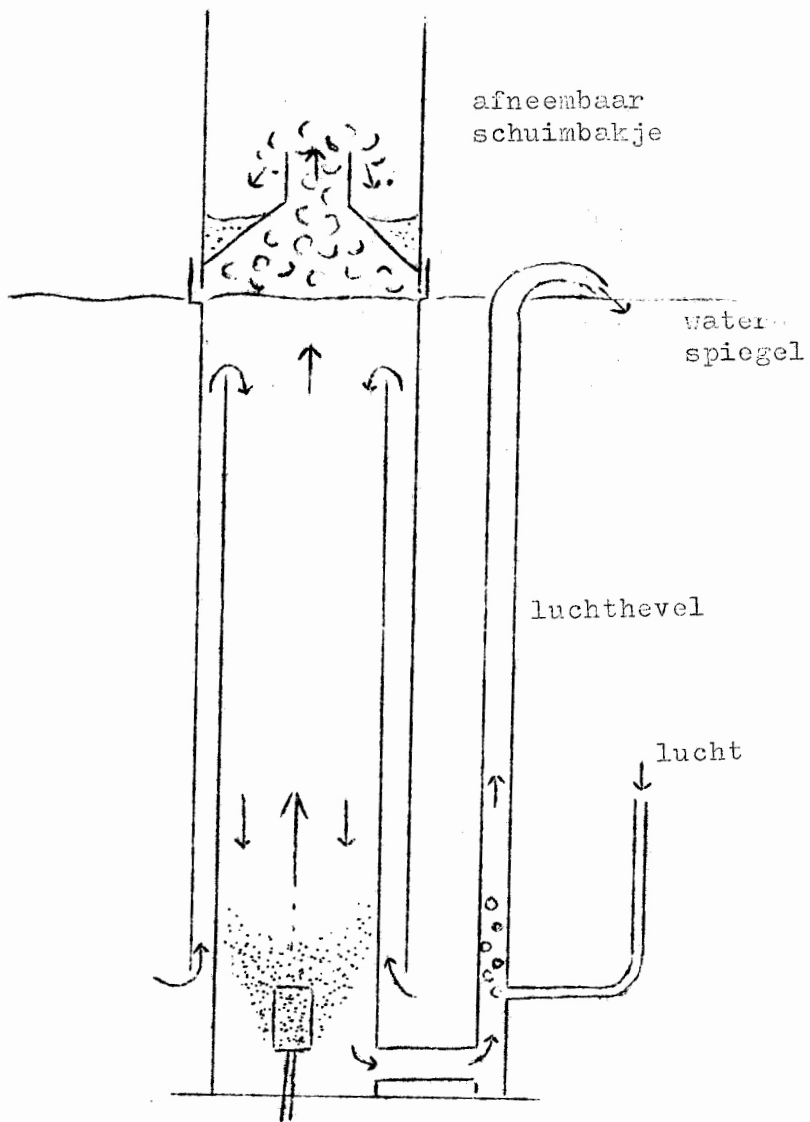
Dat lijkt me dom. Als men heb met Ozon wil combineren, moet het water pas NA de zuivering door afschuimen met Ozon behandeld worden in een afzonderlijke contact-kolom.

H. Compaan.

Op de volgende bladzijde zijn twee uitvoeringsvormen afgebeeld.

waterspiegel
in het
aquarium

Uitvoering volgens Sander (tegenstroomprincipe)

SCHEERMES VISSSEN

Iedere aquariumman heeft ergens tussen zijn papieren een lijstje van heimelijk gekoesterde wensen. Daaronder zijn steevast enige vissoorten, die door hun bizarheid weliswaar in bijna ieder algemeen boek over vissen worden genoemd en afgebeeld, maar nimmer of zelden in gevangenschap worden gehouden. Dat kan dan liggen aan de zeldzaamheid of de onbereikbaarheid van de vindplaatsen waar die bepaalde soorten leven. Vaker echter is de oorzaak te zoeken in de problemen die de dieren in gevangenschap opleveren en waardoor ze bijna niet in leven zijn te houden. Maar des te meer vormen zij voor de rechtgeaarde vakman onweerstaanbare uitdagingen en wanneer hij de kans krijgt, een langgezochte maar moeilijke soort te bemachtigen, aarzelt hij niet het ook eens zelf te proberen.

Zo'n uitdaging is de scheermesvis uit de Rode Zee, Indische- en Stille Oceaan, een wel zó vreemd gevormd dier dat een poging, het in de verzameling op te nemen, een verantwoord experiment is. Toen dan ook een jaar geleden zich de kans voordeed om enkele scheermesvissen te bemachtigen, werd deze gelegenheid met beide handen aangegrepen. De eerste ervaringen met de vissen waren echter wel zeer teleurstellend. De dieren waren bij de handelaar in bijzonder slechte toestand aangekomen en dreven als hulpeloze wezentjes aan het wateroppervlak van hun aquarium rond. Bovendien waren zij geïnfecteerd met een bij zeevissen veel voorkomende huidparasiet. Toch verhuisden de dieren naar het aquarium om te proberen het min of meer onmogelijke tot stand te brengen, onder de voorwaarde "no cure, no pay". Alle moeite aan deze zieke dieren besteed, was helaas vergeefs; zij stierven in zeer korte tijd.

FOTO OVER

2 PAGINA'S

160 EN 161

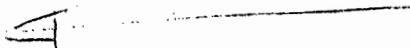
Enige maanden later kwam wederom een zending bij de handelaar binnen. De toestand van de dieren was alweer niet onverdeeld gunstig. Alle exemplaren toonden duidelijk onder het transport erg te lijden te hebben gehad. Maar zij waren in ieder geval vrij van huidparasieten.

Negen exemplaren verhuisden naar de quarantaine van het aquarium en werden, door ervaring wijs geworden, op een wat andere manier behandeld en ondergebracht. En zie, deze keer lukte het en de wensdroom werd werkelijkheid, want de vissen pasten zich goed aan de gevangenschapscondities aan en konden na betrekkelijk korte tijd naar een van de zaal-aquaria worden overgebracht.

Tijdens hun verblijf in de quarantaine hadden wij de eigenaardige dieren al goed kunnen bestuderen.

We waren daar nog veel meer onder de indruk gekomen van al hun merkwaardigheden dan voorheen door de beschrijving in de boeken reeds het geval was geweest.

FOTO OVER
2 PAGINA'S

Zijn zeepaardjes al vreemde vissen, de scheermesvissen spannen toch echt wel de kroon onder alle in het Aquarium aanwezige soorten. Het meest merkwaardige is hun wijze van zwemmen. Zij bewegen zich niet voort in de voor vissen zo gewone horizontale stand, maar zwemmen met het meeste gemak vrijwel voortdurend op hun kop. Bijna loodrecht in het water zwevend, kunnen zij minuten lang op één plaats blijven staan om dan ineens met grote snelheid het water te doorklieven, de rug naar voren gekeerd. Even plotseling kunnen zij van richting veranderen, draaien met grote snelheid om hun lichaamsas rond en schieten een eindje vooruit. Dan weer stijgen of dalen zij met het grootste gemak. En dat alles in verticale stand.

De scheermesvissen handhaven een streng schoolverband en vooral wanneer zij verontrust zijn, manoeuvreren ze alle gelijk en als op commando.

Een exercitiepeloton soldaten kan in zulke momenten nog heel wat van de scheermesvissen leren!. Dreigt er geen gevaar dan wordt het schoolverband wat losser en voert iedere vis zijn bewegingen onafhankelijk van zijn schoolgenoten uit. Soms lijkt het dan of zij een ingewikkeld ballet opvoeren.

Toch zwemmen zij niet altijd in zuiver verticale stand. Wanneer zij op jacht zijn naar voedseldiertjes kan hun lichaam alle mogelijke hoeken ten opzichte van de bodem aannemen. Moeten zij een snelle prooi verschalken, dan kunnen zij zelfs in zuiver horizontale stand zwemmen, hetgeen zij ook doen, wanneer zij zeer snel voor een dreigend gevaar moeten wegvlugten.

Waarnemers in de vrije natuur hebben bovendien geconstateerd dat de scheermesvissen, wanneer zij in grotten op zoek zijn naar voedsel en daarbij de wanden op eventuele prooi inspecteren, zich voortdurend op de ondergrond oriënteren. Dientengevolge zwemmen zij, wanneer zij de zolder van de grotten bereikt hebben, met hun kop naar boven gekeerd.

De scheermesvissen kunnen dus letterlijk in alle standen zwemmen en dat verklaart een controverse, die jarenlang onder de visdeskundigen heeft bestaan. In de literatuur kunnen we namelijk bijna evenveel uitspraken vinden, dat de vissen altijd met de kop naar boven gericht zwemmen, als dat zij altijd de kop naar beneden hebben gericht. Zij, die de laatstgenoemde mening verkondigden, hadden eigenlijk meer gelijk, want de normale zwemstand is echt wel met de kop naar beneden. Alle andere standen worden slechts voor korte tijd aangenomen, hoewel dat met het grootste gemak gebeurt.

De positie van de vinnen kan ons verklaren, hoe de dieren het voor elkaar krijgen een dergelijke ongebruikelijke houding in het water te handhaven. Aan de rugzijde vinden we namelijk helemaal geen rugvinnen. Zijn die er werkelijk niet?.

Ja en nee. Bij nadere beschouwing vinden we een rugvin aan de...buikzijde van het dier!. En de stekel, die zich aan het einde van het lichaam bevindt, blijkt in werke-

lijkheid geen staart te zijn, maar de enige overgebleven stekel van de eerste rugvin. De staart met staartvin vinden we eveneens aan de buikzijde terug, voorafgegaan door de anaalvin en de beide buikvinnen die op hun normale plaats liggen.

De pasgeboren scheermesvis heeft alle vinnen op die plaatsen, waar zij bij iedere normale vis gelegen zijn. Maar al spoedig begint de wervelkolom zich naar onderen af te buigen en trekt de beide rugvinnen met zich mee naar achteren. Wanneer de jonge vis een lengte van omstreeks drie centimeter heeft bereikt, zijn de vinnen verhuisd naar de buikzijde, behalve de ene stekel van de eerste rugvin, die nu dienst doet als staart. De vis neemt nu ook de verticale stand van de ouders aan. Wanneer de anaalvin, tweede rugvin en staartvin snel beginnen te vibreren, zullen ze de vis in zijn verticale stand duwen. Hoe de dieren al hun snelle en ingewikkelde zwembewegingen met behulp van hun vinnen tot stand brengen, is nog niet geheel duidelijk. De borstvinnen, die onafhankelijk van elkaar zeer snelle trillende bewegingen kunnen uitvoeren, spelen ongetwijfeld een belangrijke rol. De ingewikkelde manoeuvres voert de scheermesvis uit door de vinnen op verschillende manieren en vooral in verschillende combinaties te bewegen, maar hoe dit precies gebeurt, moet nog worden uitgezocht.

Wordt vervolgd.

F. de Graaf, Amsterdam.

GEVRAAGD

Een aquariumpomp met grote capaciteit, voor tenminste 20 uitstromers.

Ook een beschrijving met eventuele bouwtekening of tips voor zelfbouw zijn welkom.

Aanbiedingen aan : Ridder van Doorne Herenstraat 21

Rijswijk ZH Tel: 98.60.17 of 90.33.49 (070). 163

Bewesten de Monkeybank en de stenen van de Tarbotbank vangen we in de Februarimaand tamelijk veel kabeljauw. Trouwens, ook op de strook Bovbjerggrond-Hornrif vindt dit in Februari-April plaats en voorts bij het Hornrif, maar hier weer een 30 à 40 mijl in het Westen van deze plek en aanvangende in Januari. Tussen Elbow Spit en Clay Deep zijn de kabeljauwvangsten pas in het najaar van betekenis. Dit ondervinden we ook als we gaan vissen op de strook Claverbank-Upperscruff-Tail-end: in het najaar is daar de meeste kabeljauw te vangen. Een ander gebied waar we kabeljauw aantreffen, is de strook Clay Deep-Oestergronden (over de Puzzle hole). Op de Terschellingerbank en Borkumgronden vangen we in het voorjaar en de zomermaanden kabeljauw; tussen de Haaks (Diepe gat) en de IJmuidergrond wordt de meeste kabeljauw in het voorjaar gevangen.

J. de Veen

Artikel beschikbaar gesteld door "Visserij-Nieuws".

BOEK bespreking

ZO ZIJN DE DIEREN.

Gerhard Gronefeld

18 x 26 cm-320 blz - 24 kleurplaten- 180 zw.wit foto's
Zomer & Keuning - Wageningen Hfl 24.50

Kunnen wij de dieren werkelijk begrijpen? Maar al te dikwijls leggen wij hun gedragingen als menselijk uit en komen dan tot een verkeerde conclusie. Chimpansees maken hun bedoelingen kenbaar door de stand van de lippen. Als u een apenpakje aantrekt en een masker opzet zullen zij prompt op de vlucht slaan. Zet het masker af en zij zullen U herkennen als mens en duidelijk opgelucht zijn. Dit is één van de boeiende ontmoetingen die de auteur

in zijn boek heeft beschreven. Geïllustreerd met zeer goed fotomateriaal verteld Gronefeld over zijn ervaringen met apen-paarden-beren-leeuwen en onze huisdieren. De verhalen zijn boeiend geschreven en geven dikwijls een heel andere kijk op de gedragingen van de dieren als U gedacht had.

RvD

AQUARIUMKUNDE 2.

Günther Sterba

17,5 x 24,5 cm - 358 pagina's - 262 foto's en afbeeldingen
Urania Verlag - Leipzig/Jena/Berlin - 4e druk - 20.80 MDN

Wat mij direct opviel bij deze herdruk, de 2e druk bespreekte in DE ZOR van Februari 1964, dat door het gebruik van beter papier het boek er veel smakkelijker uitziet. De zwart-wit foto's, die nu ook wat moderner zijn, komen zo veel beter tot zijn recht. De kleurenfoto's zijn nu zelfs zeer goed te noemen.

De tekst is in vrijwel alle hoofdstukken bewerkt en met nieuwe gegevens aangevuld. Dat is vooral te merken aan het koraalvissen gedeelte, dat geheel is herschreven, terwijl het kleurenfotomateriaal belangrijk (en goed) is uitgebreid. Het tekstgedeelte lijkt kort, maar voor verlichting-filtering enz dus aquariumtechnische zaken wordt steeds verwezen naar het eerste deel.

Het zoetwatergedeelte, wat handelt over planten en ziekten, is aangevuld met de laatste gegevens en nieuwe importen. Ook de nomenclatuur is veranderd. De literatuurlijst is sterk ingekrompen en er wordt dan ook veel verwezen naar de voorgaande drukken, wat jammer is want wie koopt er nu een verouderde druk. Ook de verklaring van de latijnse namen (9blz) is geheel weggelaten.

RvD

ELEMENTS OF PHYSICAL OCEANOGRAPHY.

Hugh J. McLellan

22 x 28,5 cm - 150 pagina's - vele tek. grafieken, aarten
Pergamon Press Inc. - Oxford - 1965 - 63 s

Het is pas van de laatste jaren dat door de publicaties

het woord oceanografie algemeen gebezigd wordt, maar al te dikwijls bestaan er nog tal van misvattingen over wat oceanografie nu eigenlijk inhoudt.

Oceanografie is de bestudering van die ontzettend grote massa water, de oceanen, waarin zich tal van biologische-chemische-geologische- en natuurkundige reacties plaats vinden.

Dit boek gaat over de natuurkundige kant van de oceanografie en behandelt o.a. Temperatuur-inhoud-golfbeweging- en vloed enz. Zoals de auteur al in z'n voorwoord zegt heeft hij geen nieuw of origineel materiaal in het boek verwerkt, maar slechts een volledig overzicht willen geven van de natuurkundige kant van de oceanografie.

RvD

WIJ DIEREN ZIJN NU EENMAAL ANDERS

B. Grzimek vertaling A. Voerman

14,5 x 22,5 cm - 214 pagina's - 41 zwart-wit foto's
La Rivière & Vonhove- Zwoole - 1965 - Hfl 10.90

Dr. Grzimek schrijft in zijn voorwoord dat liefde voor de dieren en goede verzorging niet altijd samen behoeven te gaan en geeft daarbij een paar voorbeelden. Wie kent niet de dikgevreten hondjes, tobkend met astma en slechte spijsvertering, niemand twijfelt daarbij aan de goede bedoelingen van de meesteres. En wie aardig wil zijn voor een krielkippetje zal hem over de veren strijken, er niet op bedacht zijn dat het kippetje zoals vele vogels dat niet prettig vindt. Wie goed wil doen, moet eerst weten of het wel goed is.

Daarom is dit boek geschreven, om U begrip bij te brengen en dat hondenogen en kippenogen de wereld nu eenmaal anders ervaren als wij. De auteur heeft dat en nog veel meer in zijn lange omgang en experimenten met dieren opgemerkt. In dit fris geschreven boek heeft hij die ervaringen neergelegd. Magnefiek fotomateriaal vult de tekst bijzonder goed aan. Een boek om te lezen.

RvD